

Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 10. oktober 2006

Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris
1	30	22	175	43	0	64	10	85	0	106	60
2	30	23	150	44	0	65	0	86	10	107	100
3	50	24	0	45	0	66	0	87	10	108	0
4	0	25	0	46	0	67	230	88	30	109	630
5	150	26	0	47	0	68	0	89	120	110	630
6	4050	27	150	48	30	69	250	90	120	111	630
7	1300	28	0	49	0	70	0	91	120	112	0
8	820	29	0	50	320	71	0	92	90	113	12
9	720	30	110	51	275	72	20	93	90	114	150
10	310	31	930	52	330	73	0	94	150	115	30
11	150	32	0	53	180	74	0	95	140	116	20
12	440	33	70	54	80	75	0	96	80	117	40
13	80	34	0	55	75	76	50	97	0	118	0
14	160	35	0	56	100	77	5	98	40	119	0
15	710	36	40	57	280	78	0	99	100	120	0
16	100	37	0	58	500	79	0	100	0	121	0
17	34	38	0	59	720	80	0	101	0	122	16
18	350	39	0	60	150	81	0	102	9	123	300
19	160	40	0	61	100	82	0	103	80	124	40
20	340	41	0	62	80	83	0	104	50	125	0
21	230	42	50	63	0	84	50	105	60		©

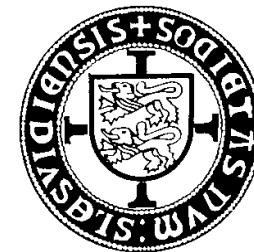
Julemøde med lottospil og auktion.

Numismatisk Forening for Nord- og Sydslesvig afholder medlemsmøde med auktion **tirsdag den 12. december 2006 kl. 19.30** i NygadeHuset Aabenraa. Materialet kan ses fra kl. 19.00

Traditionen tro afholder vi lottospil med mange fine gevinster og medlem-mernes pårørende er meget velkomne.

Som vi plejer, er der blomsterTil damerne. Kl. ca. 20.30 er foreningen vært ved kaffen.

Numismatisk Forening for Nord- og Sydslesvig

Nr. 4

12 december 2006

Auktion nr. 373

46. årgang

MØLLEREN FRA HAYSTRUP?

af Preben Eriksen

Hvorfor antydes det på 50 Pfennig sedlen fra Uge, at det er MØLLEREN FRA HAYSTRUP der flygter fra Urnehoved Landsting i 1220, når motivet refererer til en helt anden begivenhed med herredsfoged Nis Hinrichsen?

Sedlen har en spændende forside, som viser en rytter, der rider væk fra en høj. Rytteren bliver beskudt af nogle mænd, der står omkring en „konge“ og en „biskop“. På sedlen står der URNEHOVED LANDSTING 1220 og så ordene fra Valdemar Sejrs Jydske lov fra 1241, MED LOV SKAL LAND BYGGES. Over rytteren står der: MØLLEREN FRA HAYSTRUP.

Det er nok Valdemar Sejr og biskop Absalon, der er vist på sedlen. For bag ved kongen vajer Dannebrog, som Valdemar Sejr bragte hjem fra Estland i 1219.

Baggrunden for valget af 50 Pfennig sedlens motiv er angivet i .H.P.Jørgensens bog „Uge Sogn“ fra 1951: „Hen imod krigens slutning var vi også i Nordslesvig nået så langt ned, at mange landkommuner måtte gå i gang med at udstede nødpenge. Nogle af de første nødpenge, der blev lavet, var de meget pynteligt udførte sedler

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion:

Palle Gulddahl
Slotsbakken 5
6300 Graasten

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.

Telefon:
74 43 34 82

Fakjaer@mail.tele.dk

Kommissioner:

Faste bud på
medlemssalgslisten og
auktionslisten modtages af
Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
TLF. 74 44 95 63
jensmadsen@stofanet.dk

Oplag: ca. 165 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.

www.alskens.dk/numis/
[www.gladsaxegymnasium
.dk/2/](http://www.gladsaxegymnasium.dk/2/)

Tryk: Langenberg
Sønderborg

med billedet af den smukke Broager kirke, udsendt af Broager kommune. Her i Uge foreslog pastor Schumacher i 1919, at vi skulle fremstille nødsedler med et billede af herredsfoged Nis Hinrichsen, der under flugten fra Urnehoved bliver beskydt med pile af bønderne. Motivet tiltalte mig, der var kommunerådsformand, og da præsten tilbød at betale fremstillingen mod at få overladt halvdelen af sedlerne, forelagde jeg sagen for kommunerådet, der tiltrådte planen, som også senere blev godkendt af amtsrådet.

Vi blev derfor enige om, at forsidens udsmykning skulle overlades de dansk sindede, mens tyskerne måtte give udkast til udsmykningen af bagsiden. Forsiden kom da til at vise Danmarks konge under Dannebrog, omgivet af riddere med fejende fjerbuske og den flygtende herredsfoged på den hvide hest med den røde kappe gennemboret af pile. Bagsiden viste, en flygtende ørn og under den en løve, der i sine klør har et par af ørnens fjer - en meget træffende illustration af de nationale forhold i Uge sogn. Selve tegningerne blev lavet af en billedskærer i Flensborg, som pastor Schumacher kendte. Nødpengene blev dog kort efter forbudt, så Uge-sedlerne fik kun samler værdi". (1)

KRONINGEN 1523.

I marts opsiger de jyske stormænd deres troskab til Christian II, der må flygte ud af landet. Den 26. marts 1523 hyldes hertug Frederik på landstinget i Viborg og udråbes til konge (Frederik I). Han drager derefter til Sønderjylland, men ikke til Urnehoved Tingsted. Den sidste kongehyldning på Urnehoved var for Knud den 6. i 1170.

Da man hører, at Frederik er på vej til Sønderjylland, samles der en 'bondehær' på

Urnehoved. Bønderne var i mod Frederiks udnævnelse til konge, de ønskede at beholde Christian II, idet han havde udstedt nogle rigslove til beskyttelse af bønderne mod herremændene. Disse love blev brændt offentlig på Landstinget i Viborg i forbindelse med hyldningen af hertug Frederik.

„Mølleren fra Haystrup“ er ikke møller, men hentyder til herredsfoged Nis Hinrichsen fra Haystrup. I 1523 mødte han frem på Urnehoved for at få bønderne til at forstå, at hertug Frederik var lovformelig valgt, og at deres magt ikke var stærk nok til at modstå den nye konge. „Hos en stor del af forsamlingen mødte han stærk modstand. Fra hårde ord kom det til håndgribeligheder, Nis Hinrichsen blev hårdt såret, fem pile blev hængende i hans tykke røde kappe, og han undslap ved hjælp af hans rappe skimmel, der hurtigt bragte ham bort fra det urolige tingsted. Men han opnåede, hvad han ville, bønderne gik hver til sit. Kappen med pilene tilligemed hans sporer hængte i Bylderup kirke til hen imod slutningen af 1800-tallet“. (2)

Motivet på Uge sedlen er fri fortolkning af, hvad der skete på Urnehoved Tingsted i 1523. Der var ingen konge og biskop til stede, men at Nis Hinrichsen blev beskydt med pile er historisk korrekt. Man mener ikke, at han blev såret, i det han havde en ringbrynje på under kappen, så pilene har bare hængt fast i kappen uden at gøre ham fortræd. Hvorfor han bliver betegnet som „MØLLEREN FRA HAYSTRUP“ har det ikke været muligt at finde en forklaring på.

Der er heller ingen forklaring på, hvorfor Uge sogn gik over sognegrænsen for at finde et motiv til deres nødpengeseddel. Men det er nok fordi, historien om herredsfoged Nis Hinrichsens flugt, var alment kendt i Sønderjylland.

Kilder:

1. Jørgensen, H.P.: Uge Sogn
2. Sønderjyske Aarbøger 1891 s. 213-243 om (Nis Hinrichsen)

Artiklen blev første gang bragt i blad nr. 314